

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik

SSN Grzegorz Pastuszko (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania T. Z.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 1 lutego 2024 r.
w przedmiocie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu
na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku,
ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2023 r., poz. 453,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2024 r.,

oddala odwołanie.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Grzegorz Pastuszko

UZASADNIENIE

Uchwałą Nr [...] z dnia 1 lutego 2024 r. (dalej także: „Uchwała”) Krajowa Rada
Sądownictwa (dalej także: „KRS” albo „Rada”) nie przedstawiła Prezydentowi
Rzeczypospolitej Polskiej (dalej także: „Prezydent RP”) wniosku o powołanie T. Z.

(dalej także: „Odwołujący się”) do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku.

W treści Uchwały Rada wskazała, że na jedno wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2023 r., pod poz. 453, zgłosił się T. Z. – radca prawny Okręgowej Izby Radców Prawnych.

W celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady, Przewodniczący Rady wyznaczył zespół, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady. Minister Sprawiedliwości nie przedstawił opinii w trybie art. 31 ust. 2b ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 269 ze zm., dalej także: „u.KRS”).

Na posiedzeniu 29 stycznia 2024 r. zespół członków Rady omówił kandydaturę, zapoznał się ze zgromadzonymi materiałami i je przeanalizował. Następnie odbył naradę i uznał, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. Na posiedzenie nie stawił się przedstawiciel Krajowej Rady Radców Prawnych. W głosowaniu kandydat nie uzyskał głosów „za”, uzyskując 2 głosy „przeciw” i 1 głos „wstrzymujący się”. W wyniku powyższego głosowania zespół zajął stanowisko o nierekomendowaniu Radzie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie T. Z. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim objętym konkursem.

W głosowaniu na posiedzeniu Rady 1 lutego 2024 r. na T. Z. oddano 1 głos „za”, przy 4 głosach „przeciw” i 11 głosach „wstrzymujących się”, przy udziale 16 głosujących. W rezultacie kandydat nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów.

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że kandydat spełnia wymagania ustawowe, określone w art. 64 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2023, poz. 217 ze zm., dalej także: „p.u.s.p.”). KRS dokonała jego oceny, kierując się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, m.in. oceną kwalifikacji, doświadczeniem zawodowym kandydata oraz poparciem środowiska sędziowskiego. W tym kontekście wyraźnie podkreśliła, że uwzględniony został fakt posiadania przez kandydata wieloletniego i bogatego doświadczenia

zawodowego zdobytego podczas wykonywania zawodu radcy prawnego. Zarazem jednak podniosła, że negatywnie oceniono jego pracę i kwalifikacje w zakresie przygotowania do orzekania na poziomie sądu apelacyjnego. Jej zdaniem podniesione przez sędziego wizytatora wątpliwości wskazują, że kandydat nie jest wystarczająco przygotowany do pełnienia obowiązków sędziego sądu apelacyjnego i powinien pogłębić swoje doświadczenie zawodowe. Zbadane sprawy nie umożliwiają weryfikacji jego doświadczenia w skomplikowanej materii, jaka jest przypisana sprawom rozpoznawanym przez sąd apelacyjny. Stąd zdaniem KRS powołanie kandydata do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku byłoby przedwczesne, gdyż jego kwalifikacje pozwalają mu na ubieganie się o stanowisko sędziego sądu rejonowego albo sądu okręgowego.

Na tej podstawie KRS przyjęła, że kandydat – w świetle całokształtu zgromadzonej dokumentacji – nie spełnia ustawowych kryteriów wyboru w najwyższym stopniu, który uzasadniałby przedstawienie go Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do powołania. Jak zauważyła w tym fragmencie uzasadnienia – zadaniem Krajowej Rady Sądownictwa jest wybór kandydata spełniającego wszystkie kryteria ustawowe oceniane łącznie – w stopniu gwarantującym zachowanie najwyższych standardów przy wypełnianiu obowiązków orzeczniczych.

KRS uwzględniła także opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, które na posiedzeniu 9 sierpnia 2023 r. negatywnie zaopiniowało jego kandydaturę, oddając: 1 głos „za”, 4 głosy „przeciw” i 1 głos „wstrzymujący się” (0 głosów nieważnych).

O nieprzedstawieniu Prezydentowi RP kandydata zadecydował całokształt okoliczności sprawy, a w szczególności wnioski płynące z oceny jego pracy i kwalifikacji zawodowych. Po wszechstronnym rozważeniu okoliczności sprawy KRS uznała, dzieląc stanowisko zespołu, że Prezydentowi RP nie zostanie przedstawiony wniosek o powołanie kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku.

Pismem z 26 marca 2024 r. T. Z. wniósł odwołanie od ww. Uchwały zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej uchylenie.

Zaskarżonej uchwale Odwołujący się zarzucił:

1. naruszenie art. 33 ust 1 u.KRS poprzez podjęcie zaskarżonej uchwały bez wszechstronnego rozważenia sprawy, a w szczególności:

1. brak dokonania właściwej oceny spełniania przez odwołującego się wszystkich ustawowych kryteriów pozwalających na przedstawienie go Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku;

2. brak dokonania właściwej oceny spełniania przez kandydata ustawowych kryteriów pozwalających na przedstawienie go Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku w stopniu wyższym niż minimalny;

3. dokonanie niewłaściwej oceny opinii o kandydacie sporządzonej przez SSA Pana Z. M., poprzez:

a) przywiązanie wagi do zawartego w ocenie opisu rodzaju prowadzonych przez kandydata spraw sądowych z jednoczesnym pominięciem opisu wskazującego na to czy sprawy były przez kandydata prowadzone w sposób właściwy;

b) brak rozważenia sprzeczności pomiędzy negatywną konkluzją dokonanej oceny, a pozytywnymi ocenami kwalifikacji kandydata zawartymi w sporządzonej opinii;

4. zastosowanie niewłaściwych kryteriów badania kandydata przez zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa oraz przyjęcie stanowiska zespołu członków Krajowej Rady Sądownictwa przez Radę w zaskarżonej uchwale;

4. błędne zastosowanie art. 35 ust 2 u.KRS poprzez zastosowanie tego przepisu w sytuacji, gdy z powodu braku innych kandydatów, jego zastosowanie nie było możliwe, a w konsekwencji przyjęcie kryteriów, które nie służą dokonaniu oceny kandydata, a służą wyborowi najlepszego kandydata spośród spełniających warunki konieczne a zarazem wystarczające do podjęcia uchwały o przedstawieniu kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego;

5. naruszenie art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez podjęcie uchwały bez właściwego uzasadnienia prawnego i faktycznego;

6. naruszenie art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez podjęcie uchwały o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP kandydata na stanowisko sędziego spełniającego wszystkie kryteria ustawowe;

7. naruszenie art. 2, art. 32 i art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez niezastosowanie przy ocenie kandydata ustawowych reguł i kryteriów, w tym kryteriów jednolitych i przejrzystych oraz wystarczająco obiektywnych, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, równego traktowania, zakazu dyskryminacji oraz zasadom dyskryminacji oraz zasadom demokratycznego państwa prawa, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, które to naruszenie miało wpływ na wynik postępowania i doprowadziło do nieprzedstawienia kandydatury odwołującego się Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku pomimo spełnienia wymogów ustawowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44 ust. 1 u.KRS, uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, w tym od uchwały podejmowanej na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 1 u.KRS w sprawach o rozpatrzenie i ocenę kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że konsekwencją przyznania Radzie przez ustawodawcę wyłącznej kompetencji do oceny kandydatur na sędziów jest ograniczenie roli Sądu Najwyższego do badania, czy zaskarżona uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do merytorycznej oceny spraw rozpoznawanych podczas kontroli instancyjnej (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z: 12 lutego 2014 r., III KRS 1/14; 20 maja 2020 r., I NO 111/19; 2 grudnia 2020 r., I NO 130/20; 20 października 2009 r., III KRS 13/09; 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/11; 15 maja 2013 r., III KRS 197/13). Badaniu podlega zatem, co do zasady, jedynie procedura podjęcia uchwały, a nie przesłanki, które zadecydowały o jej treści.

Postępowanie przed Radą ma charakter konkursowy, a jego celem jest wyłonienie najlepszego kandydata, jednakże wybór ten nie może być arbitralny,

oderwany od przesłanek ustawowych oraz zgromadzonej w sprawie dokumentacji (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 3 czerwca 2019 r., I NO 36/19; 1 lipca 2020 r., I NO 17/20). Rada jest uprawniona do odstąpienia od rekomendowania Prezydentowi RP kandydata spełniającego warunki ustawowe, jeżeli nie spełnia przesłanek ustawowych lub nie spełnia w stopniu najwyższym kryteriów konkursu na konkretne stanowisko sędziowskie (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 6 listopada 2013 r., III KRS 215/13; 11 marca 2014 r., III KRS 3/14). Przyjmuje się, że subiektywne poczucie pokrzywdzenia nierekomendowanego kandydata nie stanowi podstawy do uchylenia zaskarżonej uchwały (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 17 marca 2016 r., III KRS 5/16; 20 maja 2020 r., I NO 111/19).

Odnosząc powyższe uwagi do rozpoznawanej sprawy, należy stwierdzić, że Rada przy podejmowaniu zaskarżonej uchwały nie naruszyła reguł proceduralnych określonych w ustawie. W uzasadnieniu, w sposób wyczerpujący, wyjaśniła motywów decyzji i przedstawiła argumenty pozwalające na merytoryczną kontrolę podnoszonych zarzutów.

W ocenie Sądu Najwyższego za niezasadny należy uznać zarzuty naruszenia art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2, art. 42 ust. 1 u.KRS, gdzie Odwołujący się zarzucił podjęcie zaskarżonej uchwały bez wszechstronnego rozważenia sprawy, a w szczególności: brak dokonania właściwej oceny spełniania przez odwołującego się wszystkich ustawowych kryteriów pozwalających na przedstawienie go Prezydentowi RP na aplikowane stanowisko; brak dokonania właściwej oceny spełniania przez kandydata ustawowych kryteriów pozwalających na przedstawienie go Prezydentowi RP w stopniu wyższym niż minimalny; dokonanie niewłaściwej oceny opinii o kandydacie sporządzonej przez sędziego wizytatora : (a) przywiązanie wagi do zawartego w ocenie opisu rodzaju prowadzonych przez kandydata spraw sądowych z jednoczesnym pominięciem opisu wskazującego na to, czy sprawy były przez kandydata prowadzone w sposób właściwy; b) brak rozważenia sprzeczności pomiędzy negatywną konkluzją dokonanej oceny, a pozytywnymi ocenami kwalifikacji kandydata zawartymi w sporządzonej opinii; zastosowanie niewłaściwych kryteriów badania kandydata przez zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa oraz przyjęcie stanowiska zespołu członków Krajowej Rady Sądownictwa przez Radę w zaskarżonej uchwale (zarzut I); błędne zastosowanie art. 35 ust 2 u.KRS

poprzez zastosowanie tego przepisu w sytuacji, gdy z powodu braku innych kandydatów, jego zastosowanie nie było możliwe, a w konsekwencji przyjęcie kryteriów, które nie służą dokonaniu oceny kandydata, a służą wyborowi najlepszego kandydata spośród spełniających warunki konieczne a zarazem wystarczające do podjęcia uchwały o przedstawieniu kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego (zarzut II). W rezultacie – podjęcie uchwały bez właściwego uzasadnienia prawnego i faktycznego (zarzut III).

Odnosząc się do podniesionych zarzutów Sąd Najwyższy wskazuje, że analiza treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały potwierdza, że Rada zastosowała procedury przewidziane dla postępowania nominacyjnego. Należy przypomnieć, że w myśl art. 33 ust. 1 u.KRS w sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone.

Z przytoczonego przepisu wynika nakaz podjęcia uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, co oznacza, że Rada nie może pominąć istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z udostępnionej dokumentacji lub wyjaśnień, czy innych zebranych dowodów, ani dokonać ustaleń sprzecznych z tym materiałem, zaś samo rozstrzygnięcie powinno być wynikiem wszechstronnego rozważenia wszystkich aspektów sprawy w sposób, który nie był dowolny (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 26 kwietnia 2012 r., III KRS 11/12; 22 maja 2012 r., III KRS 14/12; 15 lutego 2019 r., I NO 14/19; 22 lutego 2023 r., I NKRS 40/22).

W sprawie tej Rada nie tylko zaprezentowała sylwetkę kandydata i przebieg jego dotychczasowej kariery zawodowej, ale również wzięła pod uwagę: fakt spełnienia przezeń wymagań ustawowych (art. 64 § 2 p.u.s.p.), sporządzoną przez wyznaczonego sędziego wizytatora ocenę pracy i kwalifikacji kandydata wraz z wynikającą z niej konkluzją, opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w Gdańsku. Zaznaczyła przy tym, jakie kryteria przyjęła dla oceny kandydata i podniosła, że podzieliła ocenę Zespołu, podkreślając zarazem, że sformułowane przez Odwołującego się zarzuty stanowią w istocie polemikę z dokonanymi ustaleniami i oceną Rady.

Odnosząc się do zarzutu błędnego zastosowania art. 35 ust. 2 u.KRS, Sąd Najwyższy wskazuje, że Odwołujący się niewłaściwie interpretuje zaskarżony przepis, twierdząc, że ma on zastosowanie tylko w przypadku większej liczby kandydatów, i to wobec których dokonano ze skutkiem pozytywnym oceny merytorycznej i jednocześnie wywodząc, że nie znajduje zastosowania względem kandydatów niespełniających kryteriów formalnych lub gdy w konkursie występuje jeden kandydat, tak jak w rozpoznawanym przypadku.

Jak już była o tym mowa, postępowanie przed Radą ma charakter konkursowy, a jego celem jest wyłonienie najlepszego kandydata. Minimalne kryteria ubiegania się o urząd sędziego określonego szczebla określa ustawodawca w Prawie o ustroju sądów powszechnych, natomiast kryteria wyboru kandydata określone zostały w ustawie o Krajowej Radzie Sądownictwa (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 1 marca 2023 r., I NKRS 99/22).

Zgodnie z art. 35 ust. 2 u.KRS, przy ocenie kandydatów, Zespół członków KRS kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia: doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Rada jest uprawniona do samodzielnego doboru kryteriów oceny przyjętych w danej procedurze nominacyjnej i ustalania hierarchii ich ważności z punktu widzenia konkursu na konkretne stanowisko sędziowskie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2019 r., I NO 16/19).

W rozpoznawanej sprawie Odwołujący się był jedynym kandydatem w konkursie, ale w celu przygotowania sprawy na posiedzenie Rady został wcześniej wyznaczony Zespół członków KRS. W wyniku przeprowadzonego głosowania Zespołu Odwołujący się nie otrzymał głosów „za”, przy 2 głosach „przeciw”, 1 głosie „wstrzymującym się”. Zespół członków KRS nie rekomendował kandydata na stanowisko, o które się ubiegał. Wskazał przy tym, że dokonując oceny łącznej, pod uwagę wziął m.in. ocenę kwalifikacji kandydata, informacje dokumentujące jego doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w Gdańsku oraz inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia kandydata.

Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika, że Rada uwzględniła ustawowe kryteria przewidziane w art. 35 u.KRS, wymagane dla postępowania nominacyjnego. Oceniając kandydata, kierowała się zatem jego kwalifikacjami i doświadczeniem zawodowym. W ten sposób doszła do wniosku, że kandydat – w świetle całokształtu zgromadzonej dokumentacji – nie spełnia ustawowych kryteriów wyboru w takim stopniu, który uzasadniałby przedstawienie go Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do powołania na urząd sędziego sądu apelacyjnego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, z którego wynika, że z uwagi na konkursowy charakter postępowania nominacyjnego samo spełnienie warunków ustawowych przez kandydata nie musi automatycznie skutkować rekomendowaniem na dane stanowisko sędziowskie. Rada dokonując oceny kandydatów ubiegających się o pełnienie urzędu na stanowisku sędziego korzysta z pewnej swobody i żadne z przyjętych kryteriów nie ma charakteru decydującego, ponieważ „decyduje ocena całościowa wynikająca z łącznego zastosowania tych kryteriów” (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 10 listopada 2016 r., III KRS 32/16; 18 listopada 2019 r., I NO 44/19).

Z analizy akt rozpoznawanej sprawy wynika, że Rada dokonała oceny przy uwzględnieniu kryteriów ustawowych, co należało uznać za dopuszczalne. Sąd Najwyższy odnotował fakt, że KRS oceniała całokształt zgromadzonej dokumentacji, i na tej podstawie uznała, że Odwołujący się nie spełnił ustawowych kryteriów wyboru w najwyższym stopniu. Jednocześnie Sąd Najwyższy zauważył, że według KRS sprawy prowadzone przez Odwołującego się, które zostały zbadane, nie umożliwiają weryfikacji jego doświadczenia w sprawach mieszczących się w sferze właściwości sądów apelacyjnych.

Nie jest również zasadny podnoszony przez skarżącego zarzut naruszenia art. 42 ust. 1 u.KRS. Przepis ten nakłada na Radę obowiązek sporządzenia uzasadnienia dla podejmowanych uchwał w sprawach indywidualnych, ale nie określa elementów, z których powinno się składać. Celem uzasadnienia ma być po pierwsze wykazanie, że uchwała została podjęta po wszechstronnym rozważeniu okoliczności sprawy, po drugie umożliwienie osobom zainteresowanym rozstrzygnięciem Rady poznanie okoliczności, które przesądziły o podjęciu decyzji co do rekomendacji danej kandydatury bądź braku takiej rekomendacji, po trzecie umożliwienie Sądowi

Najwyższemu przeprowadzenie kontroli uchwały KRS, w zakresie przyznanym mu przez ustawodawcę (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 15 listopada 2022 r., I NKRS 43/22; 21 lutego 2023 r., I NKRS 2/23; 22 czerwca 2023 r., I NKRS 29/23).

Nie wymaga się natomiast, aby uzasadnienie Rady cechował taki stopień szczegółowości, jak ma to miejsce w przypadku merytorycznego rozpoznania sprawy w postępowaniu cywilnym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 maja 2020 r., I NO 111/19). Ponadto nie może stanowić powtórzenia treści całego materiału zgromadzonego w sprawie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2019 r., I NO 30/19).

W ocenie Sądu Najwyższego uzasadnienie zaskarżonej uchwały spełnia ustawowe wymagania, w szczególności pozwala na dokonanie oceny z punktu widzenia jej zgodności z prawem. Wbrew argumentom podniesionym w odwołaniu, Rada rozpoznając sprawę wzięła pod uwagę wszystkie związane z nią okoliczności, tj. przedstawiła charakterystykę kandydata i przebieg kariery zawodowej, ocenę kandydata dokonaną przez wyznaczonego wizytatora oraz wzięła pod uwagę opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w Gdańsku. Powyższe skonfrontowała z ustawowymi kryteriami przyjętymi na potrzeby przedmiotowego postępowania nominacyjnego, traktując przy tym za kryteria rozstrzygające kwalifikacje i doświadczenie zawodowe Odwołującego się.

Przeprowadziwszy w sposób opisany wyżej proces weryfikacji kandydatury, Rada stwierdziła, że w świetle całokształtu zgromadzonej dokumentacji kandydat nie spełnia ustawowych kryteriów wyboru w najwyższym stopniu. Uwadze tej towarzyszyło wyjaśnienie, że jej zadaniem jest wybór kandydata spełniającego wszystkie kryteria ustawowe oceniane łącznie – w stopniu gwarantującym zachowanie najwyższych standardów przy wypełnianiu obowiązków orzeczniczych. W przypadku niespełnienia w stopniu najwyższym kryteriów przyjętych na potrzeby danego konkursu, nierekomendowanie uczestnika postępowania nominacyjnego jest uprawnieniem Rady, które jest dopuszczalne w świetle obowiązujących przepisów prawa (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 16 listopada 2019 r., I NO 61/19; 6 listopada 2013 r., III KRS 215/13). Subiektywna ocena skarżącego odnośnie do rozstrzygnięcia Rady nie może stanowić podstawy do uchylenia zaskarżonej uchwały

i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 sierpnia 2012 r., III KRS 21/12).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy uznaje, że Rada w dostateczny sposób wyjaśniła motywy swojego wyboru.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Sąd Najwyższy wskazuje, że nie podziela przekonania Odwołującego się, że art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji uniemożliwia dokonania przez Krajową Radę Sądownictwa merytorycznej oceny w konkursach, w przypadku których udział bierze wyłącznie jeden kandydat i zarazem przyznaje to prawo wyłącznie Prezydentowi. Nie jest więc w ocenie Sądu Najwyższego trafne twierdzenie, że „(...) w sytuacji, gdy Krajowa Rada Sądownictwa, w konkursie w którym startuje jeden kandydat na stanowisko sędziowskie, pozytywnie oceni spełnianie przez niego kryteriów formalnych wskazanych w ustawie Prawo o ustroju sądów powszechnych, powinna wystąpić do Prezydenta RP z wnioskiem o powołanie tej osoby na stanowisko sędziego. Brak jest podstaw prawnych, by w opisanej sytuacji, Krajowa Rada Sądownictwa pozbawiała Prezydenta RP możliwości skorzystania z jego osobistej prerogatywy wobec kandydata spełniającego wymogi ustawowe do objęcia stanowiska sędziego. Pozbawienie Prezydenta RP możliwości dokonania oceny czy dany kandydat jest właściwą osobą na stanowisku sędziego oraz czy danego kandydata na stanowisko sędziego powołać, stanowi naruszenie uprawnienia głowy Państwa Polskiego określonego w art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji”.

Zdaniem Sądu Najwyższego wskazany przepis konstytucyjny – art. 144 ust. 3 pkt 17 nie obejmuje swą dyspozycją zakresu oceny dokonywanej przez KRS i Prezydenta w ramach przeprowadzania procedury nominacji sędziowskich, a określa jedynie ustrojowy charakter prezydenckiego aktu urzędowego. Z przepisu tego wynika, że Prezydent decyzję o powołaniu sędziego realizuje samodzielnie, bez konieczności ubiegania się o udzielaną przez Prezesa Rady Ministrów kontrasygnatę. Treścią wskazanej regulacji jest więc z jednej strony prerogatywa głowy państwa, z drugiej zaś gwarancja niezależności sądownictwa od rządu i podległych mu organów. W żadnym wypadku nie da się z niej natomiast „wydobyć” – jak to sugeruje Odwołujący się – normy delimitującej uprawnienia Krajowej Rady Sądownictwa i Prezydenta, w tym rozgraniczającej zakres stosowanych kryteriów powołania w

konkursach, w których bierze udział jeden kandydat. Stąd nie sposób uznać, że zaskarżona uchwała KRS narusza wskazany przepis.

W tym miejscu warto zaznaczyć, że powoływanie sędziów przez Prezydenta, ujęte w postaci osobistego uprawnienia na podstawie art. 144 ust. 3 pkt 17, nie może zastąpić przeprowadzenia merytorycznej weryfikacji kandydatów na etapie postępowania przed KRS. *De lege lata* KRS jest jedynym organem umocowanym do rozpatrywania i oceny kandydatów do pełnienia urzędu sędziego i to w jej gestii pozostają – co szczegółowo regulują postanowienia ustawowe – ustalenia faktyczne oraz ocena dowodów. Głowa państwa, korzystając ze swojej prerogatywy, odnosi się jedynie do tej rekomendacji i jest ograniczona jej treścią. O takim podziale ról przesądza art. 179 Konstytucji, stanowiący rozwinięcie wspomnianego art. 144 ust. 3 pkt 17 (na temat konieczności łącznego odczytywania art. 144 ust. 3 pkt 17 i 179 Konstytucji i w ten sposób uzyskania kompletnej normy zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 5 czerwca 2012 r., K 18/09). Z przepisu tego wynika, że „(...) Konstytucja, powierzając kompetencje w zakresie powołania sędziów Prezydentowi, przyjmuje (...) system nominacyjny sędziów, ale o ograniczonym charakterze. Akty nominacji sędziowskich nie wymagają wprowadzić kontrasygnaty, jednakże konstytucyjny wymóg wniosku KRS stanowi znaczące zawężenie swobody działania Prezydenta w tej sytuacji. Prezydent nie może bowiem powołać dowolnej osoby spełniającej wymagania stawiane kandydatom na sędziów, lecz wyłącznie osobę, której kandydatura została rozpatrzona i wskazana przez KRS (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 5 czerwca 2012 r. K 18/09; zob. także L. Garlicki, *uwaga 5 do art. 179 Konstytucji*, op. cit.; P. Sarnecki, *Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz do przepisów*, Kraków 2000, s. 74; T. Ereciński, J. Gudowski, J. Iwulski, *komentarz do art. 55, (w:) Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz*, Warszawa 2009).

Godzi się natomiast podkreślić, że realizacja kompetencji określonej w art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji ma swój szczególny wymiar, wiąże się bowiem z wykonaniem ustrojowo doniosłych zadań, jakie przed głową państwa stawia obowiązująca ustawa zasadnicza. Oznacza to, że jeśli Prezydent sięga do tego uprawnienia, to jest zobowiązany wziąć pod uwagę treść art. 126 ustawy zasadniczej. Jego powinnością staje się więc gwarantowanie ciągłości władzy państwowej,

czuwanie nad przestrzeganiem Konstytucji oraz stanie na straży suwerenności państwa, nienaruszalności i niepodzielności jego terytorium (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 5 czerwca 2012 r., K 18/09).

Sąd Najwyższy za bezzasadny uznał również lakonicznie sformułowany zarzut naruszenia przepisów Konstytucji RP: art. 32 i art. 60. W ocenie Sądu Najwyższego nie ma powodów do przyjęcia, że podjęta przez Radę uchwała pozostaje w sprzeczności z zasadami równego traktowania przez władze publiczne i dyskryminacji w życiu społecznym oraz jednakowego dostępu do służby publicznej. Przeczy temu treść przedmiotowej uchwały, w której nie można się doszukać elementów dyskryminujących, zdradzających nierówne traktowanie oraz ograniczających prawo Odwołującego się do ubiegania się o objęcie stanowiska sędziego.

W nawiązaniu do tej ostatniej uwagi Sąd Najwyższy przypomina, że zarzut naruszenia art. 60 Konstytucji RP może być rozpatrywany wyłącznie pod kątem zgodności z prawem zastosowanej *in casu* procedury oceny kandydatur i w efekcie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem. Przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP jest przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 15 października 2014 r., III KRS 49/14; 26 maja 2021 r., I NKRS 41/21; 13 października 2022 r., I NKRS 57/22). Powołany przepis gwarantuje obywatelowi korzystającemu z pełni praw publicznych, prawo ubiegania się o przyjęcie do służby publicznej, nie gwarantują natomiast przyjęcia do tej służby.

Sąd Najwyższy stwierdza wreszcie, że nie podlega jego kontroli zarzut naruszenia art. 2 Konstytucji. Odwołujący się nie wyjaśnił w sposób dostatecznie pogłębiony, na czym w jego przekonaniu polega sprzeczność uchwały podjętej przez Radę ze statuowaną w tym przepisie zasadą demokratycznego państwa prawnego, tj. nie wskazał konkretnie, który z elementów składowych przedmiotowej zasady doznał naruszenia. Jak wiadomo, zasada demokratycznego państwa prawnego w jej obecnym kształcie charakteryzuje się dużą pojemnością normatywną i pod względem treści ma złożony charakter. Okoliczność ta powinna skłonić

Odwołującego się do sformułowania bardziej precyzyjnego uzasadnienia. Wobec braku tej precyzji Sąd Najwyższy nie może pochylić się nad postawionym zarzutem.

Podsumowując, Krajowa Rada Sądownictwa podejmując zaskarżoną uchwałę, dysponowała pełną wiedzą o kandydacie, wynikającą ze zgromadzonego w toku procedury konkursowej materiału i po rozważeniu całokształtu okoliczności. Stosując kryteria ustawowe, dokonała ona autonomicznego i zgodnego z prawem wyboru w ramach przysługujących jej kompetencji, uzasadniając w sposób należyty podjętą uchwałę.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z 44 ust. 3 u.KRS, orzekł jak w sentencji wyroku.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Grzegorz Pastuszko

[SOP]